

Tiết 22

Luyện nói:

**kể chuyện theo ngôi kể
kết hợp với miêu tả và biểu cảm**

? Trên cơ sở văn bản tự sự đã học ở lớp 6, em hãy cho biết có những ngôi giao tiếp nào?

- Ngôi kể thứ nhất.
- Ngôi kể thứ ba.

LUYỆN NÓI:

KỂ CHUYỆN THEO NGÔI KỂ KẾT HỢP VỚI MIÊU TẢ VÀ BIỂU CẢM

I. Ôn tập về ngôi kể:

1. Ngôi kể thứ nhất:

2. Ngôi kể thứ ba:

3. Thay đổi ngôi kể:

? Tại sao người ta phải thay đổi ngôi kể?

be a

...

→ **Thay đổi ngôi kể là để:**

*Thay đổi điểm nhìn đối với sự việc và nhân vật.

+ **Người trong cuộc kể khác người ngoài cuộc.**

+ **Sự việc có liên quan đến người kể khác sự việc không liên quan đến người kể.**

*Thay đổi thái độ miêu tả, biểu cảm:

+ **Người trong cuộc có thể buồn vui theo cảm tính chủ quan.**

+ **Người ngoài cuộc có thể dùng miêu tả, biểu cảm để góp phần khắc họa tính cách nhân vật.**

? Yếu tố miêu tả và biểu cảm có vai trò như thế nào trong văn bản tự sự.

Các yếu tố kể, tả và biểu cảm không tách riêng mà đan xen vào nhau.

? Cách thức vận dụng các yếu tố này trong văn bản tự sự.

Các yếu tố miêu tả, biểu cảm làm cho ý nghĩa sự việc bao trùm thêm sâu sắc và thấm thía, giúp tác giả thể hiện thái độ tình cảm với nhân vật, sự việc.

Chị Dậu xám mặt, vội vàng đặt con xuống đất, chạy đến đỡ lấy tay hắn:

- Cháu van ông, nhà cháu vừa mới tỉnh được một lúc, ông tha cho!

- Tha này! Tha này!

Vừa nói hắn vừa bịch luôn vào ngực chị Dậu mấy bịch rồi sẵn đến để trói anh Dậu.

Hình như tức quá không thể chịu được, chị Dậu liều mạng cự lại:

- Chồng tôi đau ốm, ông không được phép hành hạ!

Cai lệ tát vào mặt chị một cái đánh bốp, rồi hắn cứ nhảy vào cạnh anh Dậu. Chị Dậu nghiến hai hàm răng:

- Mày trói ngay chồng bà đi, bà cho mày xem!

Rồi chị túm lấy cổ hắn, ấn dúi ra cửa. Sức leo khoẻo của nhan chàng nghiện chạy không kịp với sức xô đẩy của người đàn bà lực điền, hắn ngã chổng quèo trên mặt đất, miệng vẫn nham nhảm thét trói vợ chồng kẻ thiếu sưu.

Người nhà lí trưởng sẵn sỏ bước đến giờ gậy chực đánh chị Dậu. Nhanh như cắt, chị Dậu nắm ngay được gậy của hắn. Hai người giằng co nhau, đu đẩy nhau, rồi ai nấy đều buông gậy ra, áp vào vật nhau. Hai đứa trẻ con kêu khóc om sòm. Kết cục anh chàng “hầu cận ông lí” yếu hơn chị chàng con mọn, hắn bị chị này túm tóc lẳng cho một cái, ngã ngào ra thêm.

(Ngô Tất Tố, Tắt đèn)

LUYỆN NÓI:

KỂ CHUYỆN THEO NGÔI KỂ KẾT HỢP VỚI MIÊU TẢ VÀ BIỂU CẢM

II. Lập dàn ý:

*Thảo luận: Dựa vào đoạn văn (SGK) hãy nêu nhân vật, sự việc, diễn biến chính và các yếu tố miêu tả biểu cảm.

*Nhân vật: Chị Dậu, Cai lệ, Người nhà lí trưởng.

*Sự việc: Cuộc đối đầu giữa những kẻ đi thúc sưu với người xin khất sưu.

*Diễn biến chính:

-Chị Dậu van xin cai lệ tha cho anh Dậu nhưng cai lệ không nghe, hắn đã dùng roi quất vào ngực chị Dậu rồi sẵn đến để trói anh Dậu, chị liều mạng cự lại bằng lí lẽ và bị cai lệ tát vào mặt. Chị đã đánh lại và xô hắn ngã.

-Tiếp đến, người nhà lí trưởng giơ gậy chực đánh chị, chị đã chụp lấy gậy, hai bên giằng co nhau rồi buông gậy áp vào vật nhau. Kết cục, tên này bị chị Dậu đánh ngã nhào ra thêm.

*Yếu tố miêu tả:

-Chị Dậu xám mặt...

-Sức leo khoẻo của anh chàng nghiện...người đàn bà lực điền...ngã chổng quèo...nham nhảm thét...

-Anh chàng hầu cận ông lí...yếu hơn chị chàng con mọn...ngã nhào ra thêm ...

*Yếu tố biểu cảm nổi bật nhất là các từ xưng hô:

-Van xin: *Cháu van ông...*

-Phản nộ: *chồng tôi đau ốm ông không được phép hành hạ...*

-Căm thù, vùng lên: *Mày trói ngay chồng bà đi, bà cho mày xem!*

LUYỆN NÓI: KỂ CHUYỆN THEO NGÔI KỂ KẾT HỢP VỚI MIÊU TẢ VÀ BIỂU CẢM

IV. Luyện nói trên lớp:

Đóng vai chị Dậu kể lại câu chuyện trong đoạn trích SGK/110

- Bước 1: Tập kể trong nhóm 4 người.
  - Bước 2: Tập kể trước tập thể lớp.
- *Chú ý kể kết hợp với miêu tả và biểu cảm.

KỂ THEO LỜI CỦA CHỊ DẬU

Tôi xám mặt, vội vàng đặt con xuống đất, chạy đến đỡ lấy tay hắn:

- Cháu van ông, nhà cháu vừa mới tỉnh được một lúc, ông tha cho!
- Tha này! Tha này!

Vừa nói hắn vừa bịch luôn vào ngực **tôi** mấy bịch rồi sấn đến để trói **chồng tôi**.

Hình như tức quá không thể chịu được, chị Dậu liều mạng cự lại:

- Chồng tôi đau ốm, ông không được phép hành hạ!

Cai lệ tát vào mặt **tôi** một cái đánh bốp, rồi hắn cứ nhảy vào cạnh **chồng tôi**. **Tôi** nghiêng hai hàm răng:

- Mà y trói ngay chồng bà đi, bà cho mà y xem!

Rồi **tôi** túm lấy cổ hắn, ấn dúi ra cửa. Sức lẻo khoẻo của nhan chàng nghiện chạy không kịp với sức xô đẩy của người đàn bà lực điền **như tôi**, hắn ngã chổng quèo trên mặt đất, miệng vẫn nham nhảm thét trối vợ chồng **tôi là** kẻ thiếu sưu.

Người nhà lí trưởng sấn sổ bước đến giơ gậy chực đánh **tôi**. Nhanh như cắt, **tôi** nắm ngay được gậy của hắn. **Tôi và hắn** giằng co nhau, đu đẩy nhau, rồi ai nấy đều buông gậy ra, áp vào vật nhau. **Thằng Dân, cái Tửu** kêu khóc om sòm. Kết cục anh chàng “hầu cận ông lí” yếu hơn chị chàng con mọn **như tôi**, hắn bị **tôi** túm tóc lẳng cho một cái, ngã ngào ra thêm.

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

ÔN TẬP : Cần phân biệt được:

- Kể chuyện theo ngôi thứ nhất và kể chuyện theo ngôi thứ ba.
- Tác dụng của mỗi ngôi kể.
- Vì sao cần phải thay đổi ngôi kể.
- Tự rèn luyện tác phong nói ở nhà.

CHUẨN BỊ :

- Tìm hiểu chung về văn bản thuyết minh.
- Phương pháp thuyết minh.
- Đề văn thuyết minh và cách làm bài văn thuyết minh.